Painters

czyli o dwóch takich, co się nie pozderzali

Autorzy:
Bartłomiej Strózik
Adam Szreter

1. Założenia i cele projektu

Celem projektu było zaprogramowanie pary robotów mobilnych tak, aby zdołały przejechać narysowaną w programie graficznym i wgraną do ich pamięci trasę, skutecznie unikając kolizji. Podczas realizacji zadania roboty miały opierać się na znajomości własnej pozycji (na podstawie pomiaru obrotu kół za pomocą enkoderów) i komunikacji radiowej (w technologii Bluetooth Low Energy).

2. Zasoby

Nasze roboty oparliśmy o następujące zasoby sprzętowe:

- płytka ESP32 DevKitC V4 (z wbudowanym modułem bluetooth) (dokumentacja: ESP32, DevKitC-V4)
- podwozie Magician Chassis z silnikami Dagu DG01D-A130 GearMotor (dokumentacja: silniki)
- sterownik silników Pololu TB6612FNG (dokumentacja)
- moduł enkoderów z robota SparkFun RedBot (dokumentacja)

Do programowania robotów wykorzystaliśmy język C++ i środowisko Arduino, w tym Arduino IDE 1.8.9.

3. Repozytorium

a) Adres

Projekt został upubliczniony przez umieszczenie go w publicznym repozytorium na GitHubie, dostępnym pod adresem: https://github.com/tyrrr-aj/Painters.git

b) Struktura repozytorium

W głównym katalogu projektu znajdują się następujące pliki i katalogi:

- plik *Painters.ino* – jest to standardowy plik źródłowy platformy Arduino, zawierający główny kod wykonania programu (funkcje *setup* i *loop*).
- plik *Pins.h* – opisuje on odwzorowanie logicznych funkcji pinów w kodzie na ich fizyczne numery (zależne od zestawienia okablowania konkretnego egzemplarza robota)
- katalog *src* - zostały w nim umieszczone wszystkie biblioteki specyficzne dla projektu
- katalog *data* – przechowuje on pliki z trasami, jakie może przejechać robot

4. Fizyczna konstrukcja robotów

Każdy z robotów użytych w projekcie jest zbudowany na podwoziu Magician Chassis. Niezbędne połączenia elektryczne zrealizowaliśmy na płytkach stykowych (*breadboard*), choć docelowo najlepiej byłoby zastąpić je układami lutowanymi, np. na uniwersalnych płytkach [illegible]owniczych. Ograniczają się one de facto do połączenia odpowiednich pinów płytki ESP32 DevKitC z wejściami sterownika silników i rozprowadzenia zasilania, oprócz tego niezbędne jest podłączenie silników do wyjścia sterownika i enkoderów do pinów GPIO płytki. Przy podłączaniu silników, warto pamiętać, że w podwoziu Magician Chassis jeden z silników jest ustawiony „do góry nogami" – należy go wpiąć w sterownik na odwrót, niż wynikałoby to z dokumentacji (inaczej będzie się kręcił w przeciwną stronę, niż zakładamy).

Układ można zasilać na trzy sposoby – przez USB, stałym napięciem 5V lub stałym napięciem 3V. W praktyce oznacza to, że robot powinien być wyposażony albo w powerbank, albo koszyk na baterie – my wybraliśmy drugą z tych opcji, umieszczając w nim cztery akumulatory AA o napięciu 1.2V. Przy zasilaniu układu inaczej niż przez USB, warto pamiętać o dwóch rzeczach:

1. ESP32 DevKitC ma osobne piny do zasilania każdym z tych napięć
2. W każdym momencie, płytka może być zasilana z tylko jednego ze źródeł – w szczególności, przy programowaniu robota przez USB należy pamiętać o rozłączeniu zasilania bateryjnego (w naszym przypadku zapomnienie o tym nie spowodowało uszkodzenia płytki, ale nie znaczy to, że nie może)

Wybór metody zasilania jest dowolny, warto jednak pamiętać, że musi ono obsłużyć wykorzystane silniki – napięcie 3.3V może być do tego celu niewystarczające.

Przydatna dokumentacja:

- Omówienie, których pinów ESP32 można używać w jaki sposób, szczególnie użyteczna jest podsumowująca tabelka: https://randomnerdtutorials.com/esp32-pinout-reference-gpios/ (numery pinów na płytce DevKitC odpowiadają tym z tabelki/dokumentacji ESP32)
- Schemat wyprowadzeń sterownika silników TB6612FNG: https://botland.com.pl/pl/sterowniki-silnikow-moduly/32-pololu-tb6612fng-dwukanalowy-sterownik-silnikow-135v1a.html

5. Konfiguracja środowiska

Skonfigurowanie środowiska Arduino IDE do pracy z ESP32 nie jest trudne – wystarczy dodać tę płytkę do Board Managera, co dobrze opisuje wykorzystany przez nas tutorial: https://randomnerdtutorials.com/installing-the-esp32-board-in-arduino-ide-windows-instructions/. Warto zwrócić uwagę na dwie rzeczy:

- Arduino IDE nie zapewnia żadnej obsługi bibliotek specyficznych dla projektu – w szczególności oznacza to, że wszelkie odnoszące się do nich *include'y* muszą uwzględniać przynajmniej ścieżkę względną
- Czas ładowania programu do pamięci mikrokontrolera jest przy domyślnych ustawieniach niemiłosiernie długi – pomaga zmiana wartości *baud* dla ładowania programu, co można

zrobić w pliku *preferences.txt* (aby go znaleźć, należy otworzyć Arduino IDE, i wybrać Plik->Preferencje-><hiperłącze do pliku, na dole okienka>). Źródło (dość oszczędne: https://github.com/nkolban/esp32-snippets/tree/master/Documentation/ideas/FastFlash

6. Struktura projektu

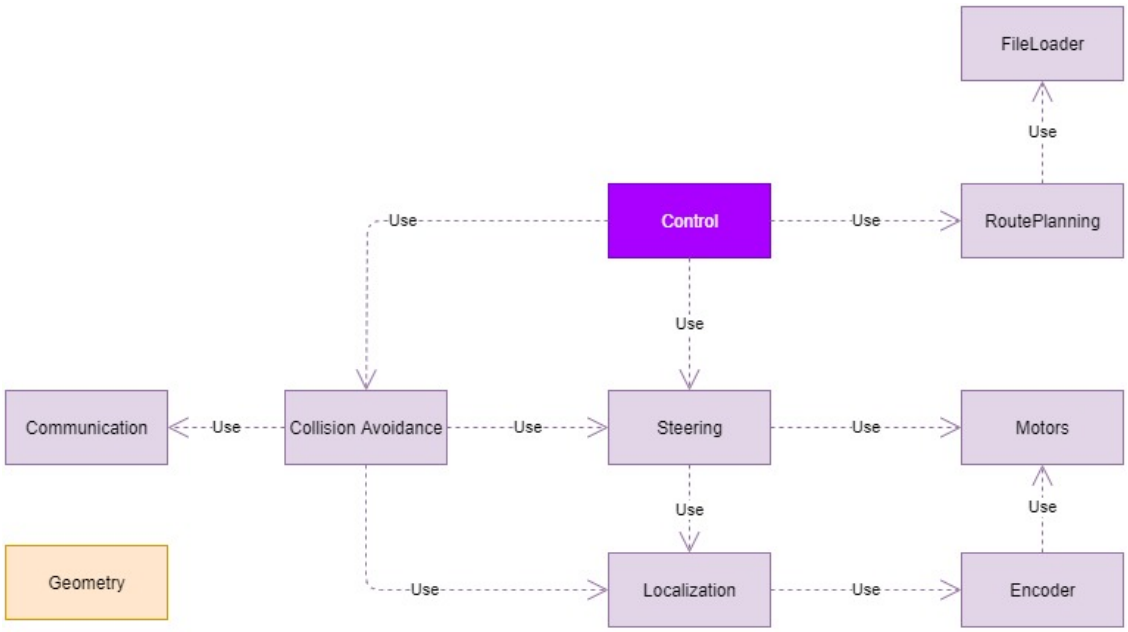

Projekt został zbudowany modułowo. Nadrzędnym komponentem jest klasa **Control**, pełniąca zasadniczy nadzór nad robotem. Jej zadaniem jest prowadzenie robota po zadanej trasie (otrzymanej z modułu **RoutePlanning**) – do czego wykorzystuje moduł **Steering**, i utrzymywanie poprawnego działania modułu **CollisionAvoidance**. Moduł ten, jak sama nazwa wskazuje, odpowiada za monitorowanie, czy robotowi nie grozi kolizja, i reagowanie, jeśli dojdzie do takiej sytuacji. Wykorzystuje w tym celu znajomość lokalizacji robota (**Localization**) i komunikację z partnerem (**Communication**).

Do kontroli nad ruchem robota zarówno klasa **Control**, jak i **CollisionAvoidance** wykorzystują moduł **Steering**. Udostępnia on funkcjonalności takie, jak jazda do określonego punktu, albo zatrzymanie robota i późniejsze wznowienie ruchu. Wykorzystuje on informacje o bieżącej lokalizacji i kursie (**Localization**) i wydaje polecenia silnikom (**Motors**).

Klasa **Localization** monitoruje aktualną względną pozycję i obrót robota – punkt odniesienia stanowi ustawienie początkowe. Posługuje się ona odczytami z enkoderów (**Encoder**). Moduł **Encoder** odpowiada za monitorowanie sygnałów z fizycznych enkoderów i udostępnianie liczby zliczonych ticków. Do realizacji tego zadania potrzebuje informacji o aktualnym kierunku ruchu, którą otrzymuje bezpośrednio od modułu **Motors** – odpowiedzialnego za kontrolę nad silnikami.

Zadaniem klasy **RoutePlanning** jest odczytanie trasy opisanej w pliku z programu graficznego i zbudowanie na jej podstawie uporządkowanej listy punktów, które robot musi odwiedzić. Do załadowania pliku z pamięci wykorzystuje klasę **FileLoader**.

Moduł **Geometry** jest użytkowym modułem, udostępniającym różnorodne funkcje związane z planimetrią, niecharakterystyczne dla projektu, ale niezbędne w wielu miejscach programu. Wiele z modułów projektu korzysta z różnych składowych modułu **Geometry** – powiązania te zostały pominięte na schemacie, aby nie zaciemniać obrazu.

7. Omówienie poszczególnych modułów

a) Control

Opis modułu

Klasa *Control* jest główną klasą, spaja wszystkie części projektu ze sobą, można powiedzieć, że łączy 3 składowe: składową rozplanowania trasy dla podwozia - *RoutePlanning*, składową *Steering* ze sterowaniem oraz nadzorem nad poruszaniem się robota oraz ostatnią składową: *CollisionAvoidance* unikania kolizji poprzez komunikację.

Działanie modułu

Do modułu dostarczana jest trasa jako kolekcja punktów typu *Point* i wskaźnik do obiektu biblioteki z instrukcjami obsługi kolizji *Collision Avoidance*. Klasa *Control* na ich podstawie obsługuje sterowanie poprzez przekazywanie mu kolejnych destynacji. W programie jest wywoływana tylko jedna metoda tego modułu.

b) Steering

Działanie modułu

Odpowiedzialnością klasy *Steering* są matematyczne obliczenia służące do obliczenia kierunku i drogi jaką ma przebyć robot oraz wyznaczenia kierunku obrotu jaki ma on wykonać. Wykorzystuje się do tego własności wektorów i punktów matematycznych oraz geometrię analityczną, ściślej odejmowanie, dodawanie, tworzenie wektorów i iloczyn wektorowy. Posiadaną przez podwozie pozycję pobiera się używając klasy *Localization*.

Drugą odpowiedzialnością jest zmapowanie wyników powyższych obliczeń na odpowiednie instrukcje dla silników, gdyż moduł ten współpracuje z klasą *Motors*. Polega ono na uaktywnieniu odpowiedniej akcji silników i kontrolowania ruchu do momentu osiągnięcia celu. Podczas jazdy za każdym razem aktualizuje się pozycję w *Localization*, która służy potem do sprawdzenia osiągnięcia celu.

Proces tworzenia

Według początkowej koncepcji klasa Steering miała przekazywać liczone kąty i odległości do agregowanej klasy Chassis, w której mielibyśmy zarówno lokalizację jak i silniki, a poruszanie się polegałoby na przeskalowaniu odległości lub kąta na czas obrotu. Oczywiście szybko się zreflektowaliśmy, ze jest to niewykonalne, a przede wszystkim – za dużo odpowiedzialności w jednej klasie.

Szybko zmieniliśmy klasę Chassis na klasę Localization, którą ograniczyliśmy do samego przechowywania pozycji. Klasa Steering stała się w pełni odpowiedzialna za sterowaniem silnikami – co jest dla niej bardzo naturalne, bo to ona wie dokładnie gdzie jest, dokąd zmierza i jak szybko się

porusza podwozie. Cecha ta umożliwia zatrzymywanie podwozia albo obracanie nim zależnie od sytuacji.

Obliczenia matematyczne jako pierwszy etap „działania" tej klasy były również przeniesione w inne miejsce (moduł „Angle") i to rozwiązanie było być może lepsze od obecnego. Pozwoliłoby na przeniesienie wszelkich wzorów matematycznych i uzyskiwanie wektorów przemieszczenia, czy kątów z jednego miejsca. Zrezygnowaliśmy z tej klasy, gdyż w naszym przypadku wzory były bardzo nieskomplikowane, a najwięcej pracy w tej klasie było poświęcone liczeniu kąta, które później okazało się nie być konieczne.

Ostatecznie klasa Steering przechowuje dwa wektory: wektor przemieszczenia (pomiędzy punktem źródłowym, a docelowym) wektor położenia celu (czyli zaczepiony w punkcie (0,0) ukł. wsp. i kończący się na punkcie docelowym). Dzięki pierwszemu ustala się zwrot podwozia, do którego się dąży, a dzięki drugiemu przeprowadza się jazdę do momentu osiągnięcia celu.

c) Motors

Działanie modułu

Klasa *Motors* tworzy warstwę abstrakcji nad silnikami. Udostępnia typowy zestaw metod, reprezentujących możliwe polecenia dla silnika – obrót do przodu/do tyłu z zadaną mocą i zatrzymanie (z aktywnym hamowaniem – *stop()* i bierne wyłączenie silnika – *coast()*). Detale obsługi silników są ukryte w prywatnych metodach, które można podmienić w razie użycia innego sprzętu.

Opcjonalną odpowiedzialnością obiektu *Motors* jest przekazywanie obiektowi *Encoder* informacji o tym, w którą stronę aktualnie kręci się dane koło – aby to robił, wystarczy wywołać na nim metodę *addEncoder()*.

Proces tworzenia

Kluczem do łatwego napisania tej biblioteki okazał się wybór odpowiedniego fizycznego sterownika silników – użyty przez nas TB6612FNG pozwala sterować każdym z silników za pomocą trzech pinów. Dwa z nich (oznaczone tu jako IN1, IN2) należy ustawić w stan wysoki/niski, ustawiając w ten sposób kierunek obrotu silnika, a na trzeci podać sygnał PWM[1], sterujący mocą silnika. Dokładną tabelkę ze stanami pinów i reakcją silnika najłatwiej znaleźć na stronie jednego ze sprzedawców: https://botland.com.pl/pl/sterowniki-silnikow-moduly/32-pololu-tb6612fng-dwukanalowy-sterownik-silnikow-135v1a.html

Do generowania fali PWM wykorzystaliśmy wbudowane mechanizmy ESP32 – są one bardzo przystępnie opisane np. tutaj: https://randomnerdtutorials.com/esp32-pwm-arduino-ide/.

Naszą bibliotekę oparliśmy o oficjalną bibliotekę dla robota RedBot firmy SparkFun Electornics, opartego w znacznej mierze o podobne komponenty (w szczególności – ten sam sterownik silników). Można ją znaleźć tutaj: https://github.com/sparkfun/RedBot/archive/master.zip (po pobraniu i rozpakowaniu zipa, należy otworzyć plik *Libraries/Arduino/src/RedBotMotors.cpp.*

[1] PWM – fala prostokątna, w której informację niesie stopień wypełnienia fali (ang. *duty cycle*)

Ogólna uwaga do obsługi pinów

Wygodną obsługę pinów zapewniła nam biblioteka *Arduino.h*. Wszystkie powiązania fizycznych pinów z nazwami używanymi w kodzie definiuje plik *pins.h* w katalogu głównym projektu

d) Encoder

Działanie modułu

Moduł enkodera ma za zadanie zliczać impulsy (*ticki*) przychodzące z fizycznych enkoderów, w ten sposób kontrolując, o ile obróciło się każde z kół robota (każdy z nich odpowiada przekręceniu się zębatki na wspólnym wale z kołem o jeden ząbek).

Zliczanie oparte jest o przerwania – za każdym razem, gdy w sygnale z enkodera pojawi się opadające zbocze, w mikroprocesorze generowane jest przerwanie (funkcjonalność tę osiągnęliśmy dzięki ustawieniu pinów, do których podłączone są enkodery, jako pinów zewnętrznych przerwań). W reakcji na takie zdarzenie, wywoływana jest funkcja callback, zwiększająca lub zmniejszająca (zależnie od kierunku obrotu koła) wartość odpowiedniego licznika o 1. Liczniki te są zadeklarowane z użyciem słowa kluczowego *volatile*[2]. Obiekt enkodera stale przechowuje aktualny kierunek ruchu każdego koła – informacja ta jest aktualizowana przez klasę *Motors*, kiedy tylko zostanie wydane polecenie zmiany kierunku (wywołuje ona udostępnianą metodę *setDirection()*).

W rzeczywistym świecie sygnał z enkodera nie jest gładki – szumy w okolicach wartości granicznej między logicznym zerem i jedynką tworzą wiele fałszywych zboczy, błędnie interpretowanych jako kolejne *ticki*. Aby zaradzić tej sytuacji, niezbędny jest *debouncing*[3] sygnału – zrealizowaliśmy go programowo, wprowadzając minimalne opóźnienie pomiędzy sygnałami (wszelie impulsy, które przyjdą przed upływem tego czasu od pierwszego impulsu, zostaną zignorowane).

Przebieg tworzenia

Przy tworzeniu modułu ponownie oparliśmy się na oficjalnej bibliotece SparkFun'a stworzonej dla RedBota (ponownie, używamy tych samych enkoderów). Można ją odnaleźć w tym samym katalogu, co bibliotekę do obsługi silników – czyli, gwoli przypomnienia, w zipie możliwym do ściągnięcia pod adresem https://github.com/sparkfun/RedBot/archive/master.zip (plik *Libraries/Arduino/src/RedBotEncoder.cpp*).

Enkodery przysporzyły nam chyba najwięcej trudności w całym projekcie, a ich działanie do teraz nie jest zbyt dobre. Podstawowym problemem jest tutaj fizyczna rozdzielczość pomiaru – przy zębatkach o 16 ząbkach, umieszczonych na wspólnym wale z kołem (**za** przekładnią), otrzymana dokładność jest zwyczajnie niewystarczająca. Kompletując części do budowy robota, warto zaopatrzyć się w enkodery zakładane na wał silnika (i odpowiednie do tego silniki, z wyprowadzonym

---

[2] *volatile* – to słowo kluczowe przed nazwą zmiennej informuje, że jej wartość może nieoczekiwanie zmienić się, nawet jeśli nie wynika to z wykorzystującego je kodu, w związku z czym nie powinna nigdy być odczytywane z cache'a, a odwołania do jej wartości nie mogą być optymalizowane przez kompilator. W naszym przypadku, taka zmiana może mieć miejsce w funkcji obsługi przerwania – może ona zostać wywołana kiedykolwiek i jest to niemożliwe do przewidzenia przez „zwykły" kod korzystający ze zmiennej

[3] d*ebouncing* – filtrowanie z sygnału fałszywych odczytów, powstałych na skutek szumu w okolicy wartości granicznej (miedzy logicznym zerem i jedynką). Może być realizowany sprzętowo (obwód RC) lub programowo (tymczasowa blokada po pierwszym odczycie)

wystarczająco długim kawałkiem wału) – pomiar jest wówczas wykonywany **przed** przekładnią, co zwiększa rozdzielczość pomiaru kilkudziesięciokrotnie (np. przy przekładni w naszych silnikach – 1:48 - zwiększyłoby to ją 48 razy, co nawet przy założeniu mniejszej liczby *ticków* na pojedynczy obrót (enkodery montowane na silnikach są znacznie mniejsze) dałoby najpewniej ok. 10-krotny zysk rozdzielczości).

Kolejną kwestią jest jakość sygnału – ten pochodzący z naszych enkoderów jest bardzo silnie zaszumiony, co wymusiło na nas ustawienie bardzo długiego opóźnienia dla *debouncingu* – 50 ms, czyli czasu tego samego rzędu co częstotliwość odczytu wykonywanego przez moduł *Localization*. Tak kiepska jakość sygnału jest związana z samą zasadą działania naszych enkoderów – oparte są o czujnik optyczny, który powinien reagować na zmiany natężenia docierającego światła kiedy jest przysłaniany przez ząbek zębatki. Takie urządzenie do dokładnego działania wymagałoby bardzo dokładnego ustawienia szczeliny między czujnikiem a zębatką (musi być minimalna) i bardzo dobrych warunków oświetleniowych. Niewielką poprawę jakości sygnału można by prawdopodobnie osiągnąć, stosując zębatki o kontrastowych ząbkach i powierzchniach między nimi – użyte przez nas (dostarczone przez producenta podwozia) zębatki są monochromatyczne. Gdyby udało się uzyskać naprawdę czysty sygnał, rozdzielczość pomiaru można by dwukrotnie zwiększyć, reagując zarówno na wznoszące, jak i opadające zbocze sygnału (początek i koniec ząbka, a nie tylko fakt jego pojawienia się) – w naszym przypadku podobne próby nie przyniosły jednak żadnych rezultatów.

e) Localization

Działanie modułu

Moduł *Localization* odpowiada za śledzenie aktualnej pozycji robota na podstawie odczytów z enkoderów. Zapytany o aktualne położenie/obrót odpytuje on moduł *Encoder* o zmianę w liczbie *ticków* dla każdego z kół, i na tej podstawie wylicza zmianę odpowiedniej wielkości (ważne: tylko jednej z nich – tej, o którą nadeszło zapytanie). Rotacja jest przechowywana i zwracana w postaci znormalizowanego wektora wskazującego w odpowiednim kierunku. Punktem odniesienia dla określania lokalizacji jest początkowe ustawienie robota – moduł przyjmuje, że na początku znajduje się on w punkcie (0, 0), i jest zwrócony w kierunku dodatnim osi OX (rotacja równa (1, 0)).

Przebieg tworzenia

Wobec słabej dokładności pomiaru z enkoderów (patrz wyżej) sposób obliczania lokalizacji musiał zostać uproszczony – zamiast częstego odpytywania enkoderów o niewielkie zmiany obrotu kół i jednoczesnej aktualizacji położenia i obrotu robota, w wyniku danego zapytania zmieniana jest tylko jedna z wielkości; pierwsze podejście prowadziło do tego, że obracając się w miejscu, robot gubił położenie, a jadąc po prostej, myślał, że jednocześnie się obraca. Moduł *Localization* został wobec tego dostosowany do uproszczonego sposobu działania modułu Steering (patrz wyżej), i w każdym momencie zakłada, że robot albo obraca się w miejscu, albo porusza do przodu po linii prostej; sytuacje te rozróżnia po tym, o jaką wielkość padło zapytanie uruchamiające obliczenia (odpowiednio położenie lub rotacja).

f) FileLoader

Działanie modułu

Moduł *FileLoader* udostępnia najbardziej podstawowy podzbiór operacji dostępu do pliku, tj. otwórz, odczytaj następną linię, zamknij. Pliki rezydują w pamięci flash mikrokontrolera, a dokładniej – są do niej wgrywane wraz z programem. W ESP32 dostęp do nich zapewnia SPIFFS – prosty system plików, pozwalający na operacje otwierania, zamykania, odczytu i usuwania plików. Pliki w tym systemie przechowywane są w płaskiej strukturze – (na ten moment) SPIFFS nie wspiera katalogów.

Przebieg tworzenia

Moduł korzysta z biblioteki *SPIFFS.h*, zawartej w wtyczce ESP32 dla Arduino IDE (aby jej użyć, wystarczy umieścić w kodzie linijkę *#include „SPIFFS.h”*). Obsługa biblioteki jest prosta, i w zasadzie do jej poznania (przynajmniej w wykorzystywanym tu zakresie) wystarczają przykłady zawarte w tym tutorialu: https://randomnerdtutorials.com/install-esp32-filesystem-uploader-arduino-ide/ (oficjalna dokumentacja też oczywiście istnieje, ale nie jest tak przyjazna w poznaniu podstaw – opisuje za to znacznie więcej szczegółów. Można ją znaleźć tutaj: https://docs.espressif.com/projects/esp-idf/en/latest/api-reference/storage/spiffs.html).

Zasadniczym tematem przytoczonego wyżej tutoriala jest wtyczka dla Arduino IDE, pozwalająca wrzucać pliki z komputera bezpośrednio do pamięci mikrokontrolera. Instalacja i użycie wtyczki zostały tam całkiem dobrze opisane. Wykorzystaliśmy ją w naszej pracy nad projektem. Podstawowe użycie wtyczki polega na umieszczeniu wszystkich plików, które chcemy wgrać do pamięci mikrokontrolera w podkatalogu */data* w folderze szkicu Arduino, a następnie uruchomieniu funkcji *Narzędzia/ESP32 Sketch* Data Upload.

Ważne: W naszym przypadku instalacja wtyczki sprawiła, że środowisko Arduino IDE przestało działać w pełni stabilnie – po (prawie) każdym podłączeniu płytki do komputera, pierwsza próba wgrania programu kończy się niezrozumiałym wyjątkiem. Prawdopodobnie jest to błąd we wtyczce. W naszym przypadku wystarcza ponownie spróbować wgrać kod – druga próba za każdym razem kończyła się powodzeniem.

g) RoutePlanning

Opis modułu

Moduł *RoutePlanning* odpowiada za przetworzenie zbioru punktów wczytanych z pliku na uporządkowaną kolekcję (reprezentowanej przez std::vector z C++) tych samych punktów. Ma to na celu ułożenie trasy, po której będzie poruszał się robot.

Działanie modułu

Klasa *RoutePlanning* agreguje obiekt FileLoadera, który umożliwia mu operacje na plikach. Jedną z odpowiedzialności jest tutaj sparsowanie pliku tekstowego wygenerowanego przez program graficzny do zaznaczania punktów w układzie współrzędnych do listy obiektów klasy *RpPoint*.

Do generowania wykorzystaliśmy darmową, wieloplatformą aplikację Wykresy z pakietu dynamicznego oprogramowania GeoGebra. Można je pobrać ze strony https://www.geogebra.org/download?lang=pl.

W planowaniu trasy korzysta się z metody *getPath()*, która tworzy obiekt klasy *Solver* i przekazuje mu kolekcję punktów.

Działania Solvera

Solver wybiera punkt, od którego ma zacząć, a następnie szuka punktów najbliższych mu w metryce euklidesowej.

Algorytm Solvera jest zoptymalizowany o obszary zagęszczenia punktów. Nie pozwala on na pozostawienie obszarów gęstych punktów, do których „kiedyś się wróci". Z tego powodu wybór punktów zaczynany jest od wykrojenia obszaru o promieniu w odległości od obecnego punktu.

W wykrojonym obszarze buduje się trasę. Każdy następny punkt trasy to najbliższy w metryce euklidesowej punkt w stosunku do punktu obecnego. Z obszaru wybierane są wszystkie punkty, czyli zanim zakończy się etap związany z obszarem musi on być w całości pokryty.

Gdy wykrojony obszar zostanie pokryty, tworzy się kolejny obszar. Startujemy z ostatniego punktu z właśnie pokrytego obszaru.

h) CollisionAvoidance

Działanie modułu

Zadaniem modułu *CollisionAvoidance* jest zapewnienie, że jeżdżące roboty nie zderzą się ze sobą. Czyni to w sposób aktywny, komunikując się z partnerem i ustalając, czy obrane ścieżki robotów nie doprowadzą do kolizji.

Z punktu widzenia tego modułu robota otacza pewna strefa prywatna – jest to okrąg o środku w obecnej lokalizacji robota, w którym mieści się cały pojazd. Za kolizję uznawany jest stan, w którym strefy prywatne dwóch robotów najdą na siebie (będą miały punkty wspólne).

Za każdym razem, gdy robot ruszy w stronę kolejnego punktu na ścieżce, *CollisionAvoidance* ogłasza jego aktualne położenie i nowy cel partnerowi. Ten, znając położenie i cel własnego robota, może określić, czy na badanym odcinku trasy (pomiędzy obecnym położeniem każdego z robotów i jego obecnym celem) wyznaczone ścieżki będą miały jakieś punkty wspólne (z dokładnością do promienia strefy prywatnej – można go traktować jako szerokość ścieżki). Jeżeli tak, uruchamiany jest algorytm reakcji na zagrożenie kolizją.

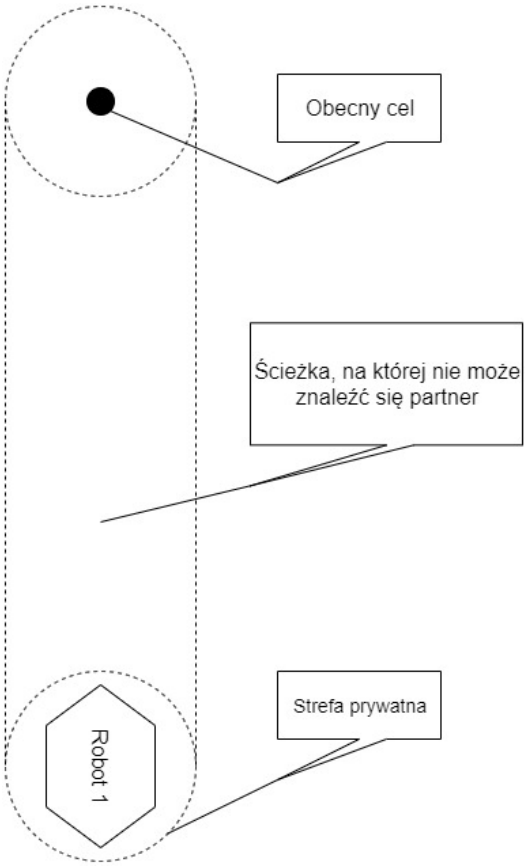

Rysunek 1 Podstawowe koncepcje

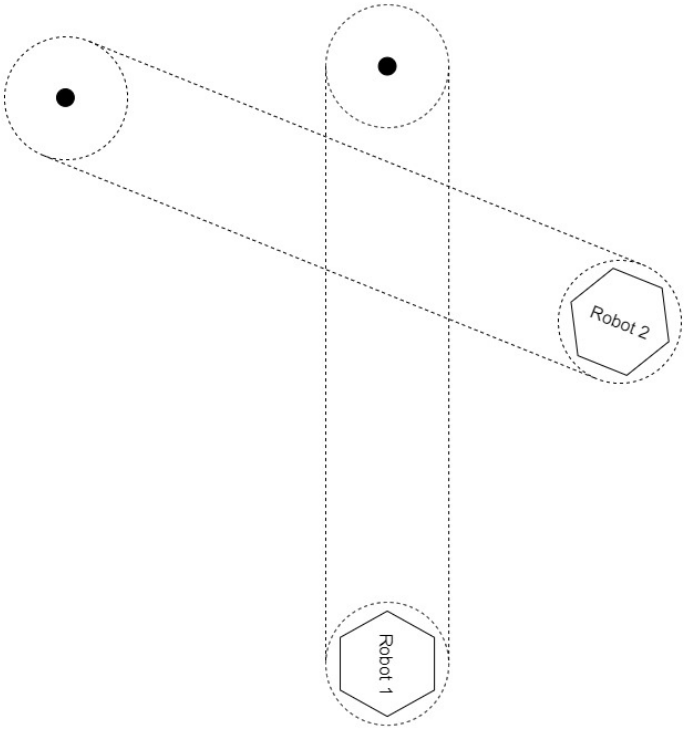

Rysunek 2 Przykład kolizji

Gdy robot wykryje potencjalną kolizję, po pierwsze ostrzega o tym partnera. Następnie każdy z robotów, znając swoją zaplanowaną dalszą ścieżkę, sprawdza, czy jeśli jego partner mu ustąpi (zatrzyma się), to jego ruch doprowadzi do rozwiązania sytuacji, a jeśli tak, to w ilu krokach (krok jest tutaj rozumiany jako przejazd do kolejnego punktu na trasie, a rozwiązanie – za sytuację, kiedy na trasie do kolejnego punktu swoich tras roboty nie będą zagrożone kolizją). Sprawdzanie jest natychmiast przerywane z wynikiem negatywnym, jeżeli na kolejnym sprawdzanym odcinku nastąpi kolizja z aktualnym położeniem partnera, a nie tylko z jego ścieżką (oznacza to, że robot nie będzie w stanie przejechać do następnego punktu, i ustąpienie przez partnera nic nie da).

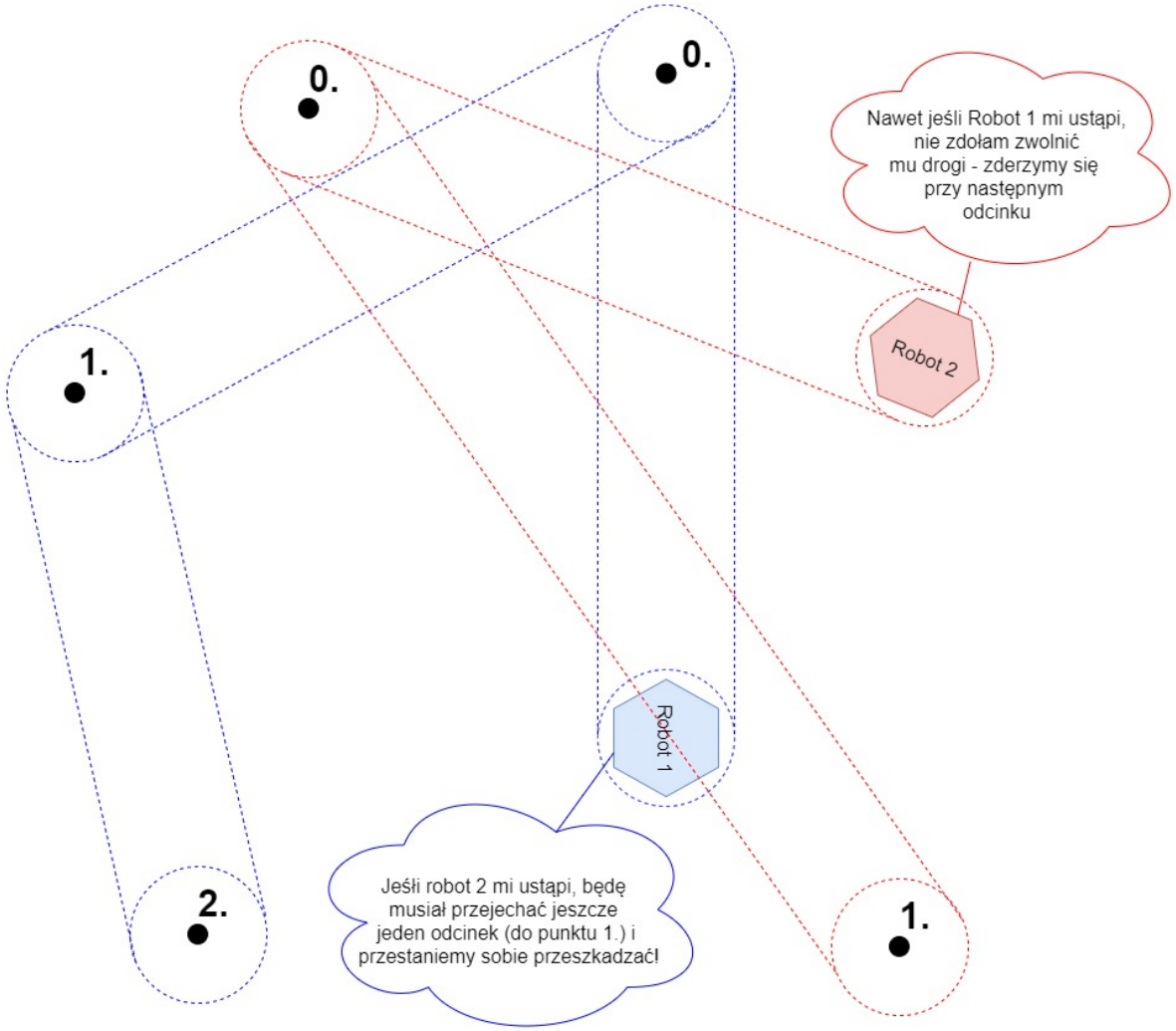

Rysunek 3 Przykład rozstrzygania kolizji

Po zakończeniu sprawdzania, jeden z robotów (ten, który zainicjował całą wymianę komunikatów) przesyła drugiemu swój wynik (liczbę kroków), którą ten porównuje z własnym wyliczeniem i odpowiada decyzją co do dalszego postępowania pary. Prawo do kontynuowania ruchu zachowuje robot, który zaproponował niższą wartość liczby kroków do rozwiązania konfliktu – jego partner musi zatrzymać się i poczekać, aż tamten oznajmi o przejechaniu zadeklarowanej liczby punktów. Jeżeli obydwa roboty zgłoszą, że ustąpienie przez partnera nie rozwiąże sprawy, zatrzymają się i zakończą swoje działanie – ten sposób postępowania jest jednak tymczasowy, w ostatecznej implementacji jeden z nich powinien wyznaczyć najbliższy punkt pozwalający objechać partnera i wyminąć się z nim, możliwie jak najmniej zbaczając przy tym ze swojej ścieżki.

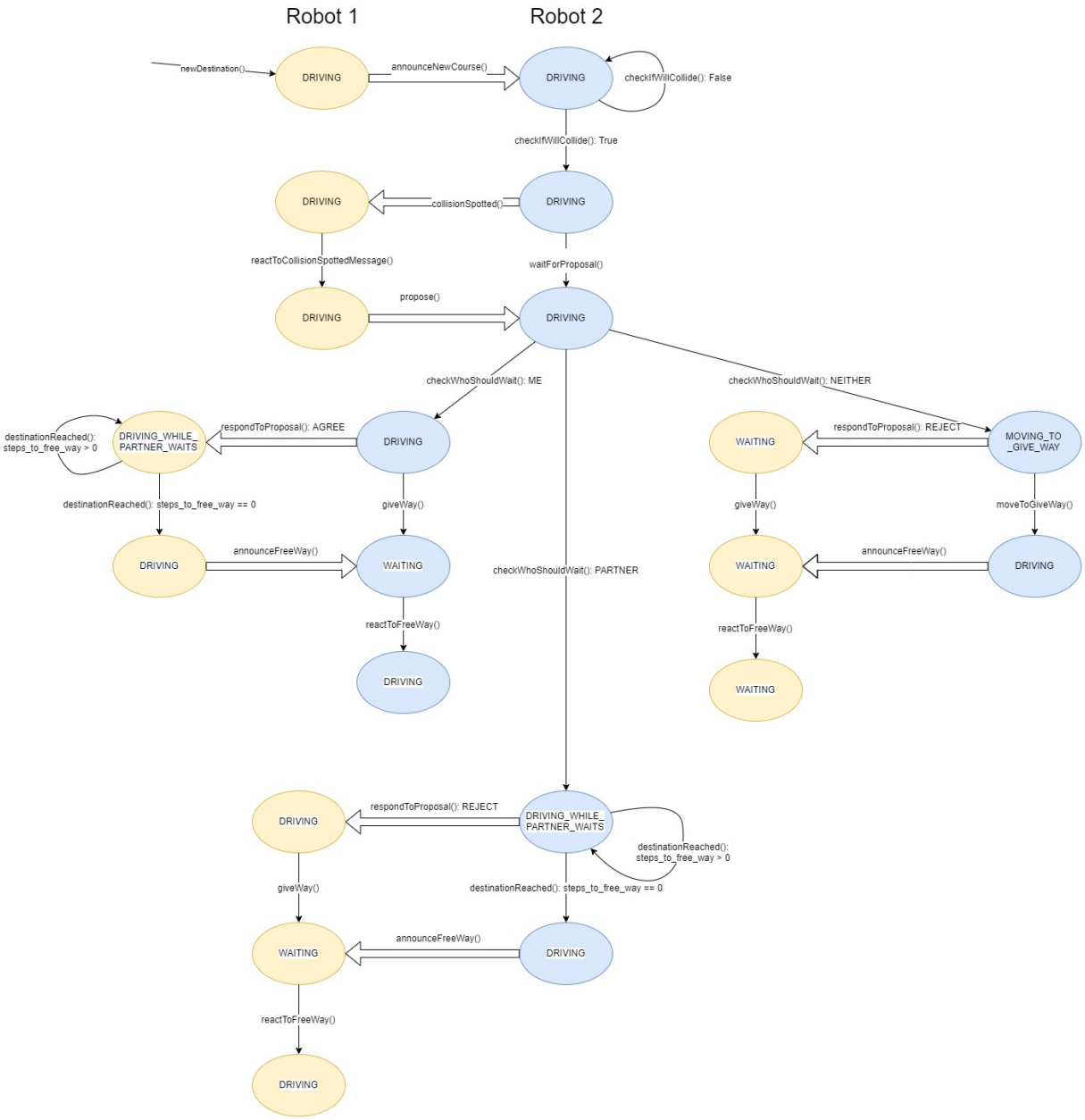

Rysunek 4 Schemat wysyłanych komunikatów i zmian stanu robotów w czasie pojedynczej sesji komunikacyjnej

i) Communication

Działanie modułu

Moduł *Communication* działa w oparciu o architekturę klient-serwer. Udostępnia metodę *setUpCommunication()*, która ustawia komunikację i tworzy sesję połączenia pomiędzy klientem, a serwerem. Za każdym razem tworzony jest serwer, a po nim przeprowadza się skanowanie w poszukiwaniu innego serwera. Jeżeli zostanie wykryty serwer o odpowiednim identyfikatorze oznaczającym drugiego robota – drugie podwozie, tworzony jest klient, który podłącza się do tego serwera.

Serwer i klient mają zawsze uwspólniony identyfikator charakterystyki, nazwę serwera oraz posiadają wskaźnik do charakterystyki, która przechowuje przesyłaną wartość między nimi.

Do utworzenia serwera i klienta w technologii Bluetooth Low Energy wykorzystaliśmy wolną bibliotekę zamieszczoną na githubie: https://github.com/espressif/arduino-esp32.

W samym zrozumieniu architektury i konstrukcji obiektów serwera i klienta pomógł nam tutorial https://randomnerdtutorials.com/esp32-bluetooth-low-energy-ble-arduino-ide/. Odkrytym przez nas nieco później, ale bezcennym źródłem wiedzy w tej materii jest oficjalna dokumentacja biblioteki BLE dla ESP32: https://github.com/nkolban/esp32-snippets/blob/master/Documentation/BLE%20C%2B%2B%20Guide.pdf (**uwaga**: wykorzystanie biblioteki jest tutaj wyjaśnione bardzo dobrze, ale w nazwach metod w przykładach są błędy – warto je konfrontować z plikami nagłówkowymi biblioteki, które można znaleźć tutaj: https://github.com/espressif/arduino-esp32/tree/master/libraries/BLE/src. Generalnie warto zapoznać się z tymi plikami, klasy i metody są bardzo dobrze ponazywane i można z nich wyciągnąć wiele informacji jak rzeczywiście używać biblioteki, trudnych do znalezienia gdzie indziej).

Poza tym klasa *Communication* jest odpowiedzialna za udostępnienie funkcji związanych z przesyłaniem konkretnych komunikatów. Każde przesłanie komunikatu odbywa się na zasadzie umieszczenie wartości w charakterystyce po stronie serwera, a następnie odczytania tej wartości po stronie klienta. Wykorzystaliśmy prostą aplikację, która tworzy serwer i wywołuje funkcję notify(), dzięki czemu może nastąpić pewne przerwanie lub po prostu powiadomienie u klienta. Pomógł nam w tym drugi tutorial: https://www.esp32.com/viewtopic.php?t=4181.

Funkcje służące do przesyłania komunikatów:

- *announceNewCourse(*Point*,* Point*)* – funkcja przesyłająca dwa punkty partnerowi wskazujące aktualną pozycję oraz cel, do którego zmierza robot
- *signalCollision(*Point*,* Point*)* – funkcja oddająca robotowi swój własny kierunek (czyli punkt startowy oraz cel) oraz sygnalizująca kolizję – sygnalizacja kolizji odbywa się po tym jak zostanie sprawdzone, czy obszary bliskie robotom w jakiś sposób się przecinają
- *propose(*int*)* – funkcja przesyłająca liczbę kroków, w którym robot mógłby ominąć drugiego robota (to znaczy, jeśli partner się zatrzyma to ile punktów musi przejechać, aby zwolnić partnerowi drogę). Jest ona jednocześnie propozycją, żeby partner zatrzymał się
- *respondToProposal(*RespondToProposal*)* – funkcja przesyłająca odpowiedź na propozycję do ustąpienia partnerowi. Najpierw wykonuje obliczenia w ilu krokach przeciwny robot mógłby ominąć partnera. Po obliczeniu liczby kroków odsyła zgodę na propozycję jak jest ona większa albo odrzucenie i jej i rozkazanie partnerowi zaczekać jak jest mniejsza
- *announceFreeWay()* – funkcja przesyłająca komunikat o zwolnieniu drogi przez jedno z podwozi. Przesyłana po tym jak robot przejedzie tyle punktów ile mu było potrzeba do rozłączenia obszarów intymnych, które roboty miały dookoła siebie